SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 2. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 1497. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 16 Jan. 1903. | Expedition: Vallingatan 11. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 23:e Årg.

Paula Lindberg.

För tio år sedan, själfva nyårsdagen 1893, debuterade på vår k. opera en ung stockholmska, som förut var obekant i vår musikvärld. Det var fröken Paula Frödin, hvilken då framträdde såsom prinsessan Mathilda i »Wilhelm Tell» och af publik som kritik mottogs med mycken sympati. »Med en behaglig röst», yttrade vi då, »förenade hon ett fördelaktigt yttre, en god teaterfigur, och i Mathildas stora aria uppenbarade hon koloraturanlag af mindre vanlig beskaffenhet.» Debuten innebar ett godt tecken för att den unga, ännu icke tjuguåriga sångerskan skulle inom kort hinna en utveckling af sin talang, som skulle bereda vår opera en behöflig tillökning i hennes artistkrafter. Redan i början af påföljande år uppträdde fröken Frödin i en af fru Michaelis triumfroller, hvad koloratur beträffar, då hon i Foronis muntra operett »Advokaten Pathelin», utförde den kvinnliga hufvudrolen, skrifven för fru Michaeli, och därmed vann en stor framgång. Äfven med roller af allvarligare art gjorde hon lycka, och af sådana må särskildt nämnas Margareta-Helena i »Mefistofeles».

År 1897 ingick fröken Frödin äktenskap med medic. doktor Hakon Lindberg men har såsom »fru Lindberg» fortfarande verkat vid operan under lika flitigt uppträdande. Hennes sångkonst har icke under den trägna tjänstgöringen undergått synnerlig förändring men skulle med mera fasthet i tonbildningen göra än bättre verkan. Att hon med tiden vunnit allt mer i dramatisk rutin och talang är naturligt nog.

Paula Lindberg.

Anna Norrie.

Paula Frödin-Lindberg är född d. 25 januari 1873, dotter af handlanden John Frödin och hans maka Maria Lundberg. Efter att ha genomgått franska skolan började hennes egentliga sångstudier för fru Caroline Östberg, och efter hennes bortresa på Amerika-turnén tog hon sångundervisning af fru Louise Pyk. I plastik och scenisk framställning erhöll den unga operanovisen bästa ledning af fröken Signe Hebbe och fru Charlotte Strandberg. Efter debuten under operans vårtermin 1893 erhöll hon den 1 juli engagement.

Vi fullständiga nu denna biografiska skiss med att i kronologisk följd uppräkna de nya roller hon för hvarje år utfört.

Utom första debutrollen i »Vilhelm Tell» återgaf hon samma år, 1893: Helena i »Mefistofeles», Leonora i »Stradella», titelrolen i Adams »Giralda» och Suschen i »Bybarberaren» af Schenk; 1894: Guilmette Pathelin, drottningen i »Hugenotterna», Lampito i Saint-Saëns' »Fryne», Mercedes i »Carmen», Norina i »Don Pasquale»; 1895: Laura i »Jolantha», Suzel i »Vännen Fritz» af Mascagni, Zerlina i »Fra Diavolo, Ellen i »Lakmé», jämte mindre roller: Daggman i »Hans och Greta», Valtraute i »Valkyrian», en tärna i »Trollflöjten»; 1896: Venus i »Tannhäuser», Lisette i »Vårdrottningen» af Gluck, Teresia i »Hexfällan», Margareta-Helena i »Mefistofeles», Nanetta Ford i Verdis »Falstaff», Diana i »Kronjuvelerna»; 1897: Dot i Goldmarks »Syrsan vid härden», Anna Page i »Muntra fruarna», Margareta i »Faust»; 1898: Anna i »Hvita frun», Castagnette i Dentes operett »I Marocko», hertiginnan af Longeville i »Frondörerna», Gullväg i »Tirfing»; 1899: titelrolen i »Oberon», Ingeborg i »Den bergtagna», Senta i »Den flygande Holländaren», Helena i »Vårdrottningen»; 1900: Santuzza i »På Sicilien», »Eva i Mästersångarne»; 1901: Valentine i »Hugenotterna», titelrolen i »Tifania» af Neuville, Sieglinde i »Valkyrian»; Freja i »Rhenguldet», Mimi i »Bohème», och under sistförflutna året: Valborg i Halléns nya opera »Valborgsmessa», Signe i »Gillet på Solhaug» och Bertha i »Profeten». Vi kunna tillägga (fr. 1895—96) Ulla Fersen i Hallströms »Ett svenskt minne», till firande af Bellmans 100-åriga dödsdag, samt Anna i »Vermländingarne».

Anna Norrie

eller Anna Pettersson-Norrie, som hon här ock kallar sig på konsertprogrammen, har återigen i dessa dagar till Vetenskapsakademiens hörsal lockat talrika åhörare, dem hon fägnat med sin utmärkta talang som vis- och och romanssångerska. Då hon därtill i höstas äfven framträdde på den nyöppnade Olympiateatern såsom operettdiva i »Primadonnan», tycka vi oss ha skäl att lämna en påminnelse om hennes senaste verksamhet hos oss genom att i dagens nummer intaga hennes bild. Den har emellertid en gång förut varit synlig i Sv. M. T., nämligen vid det tillfälle, då hon första och enda gången gästade vår operascen kreerande titelrollen i Saint Saëns' opera »Fryne» i maj 1894. Hennes porträtt åtföljdes då af en utförligare biografisk teckning af hennes lif och konstnärliga verksamhet, hvarur vi nu endast vilja meddela hufvuddragen.

Anna Hilda Charlotta Pettersson föddes i Stockholm den 2 febr. 1860. Hennes sångundervisning började egentligen i Musikaliska akademien, där hon hade prof. Günther till lärare. Hon tog sedan sånglektioner för Fritz Arlberg och under de sista studieåren af fröken Signe Hebbe, som äfven undervisade henne i plastik och scenisk konst; så debuterade hon 1882 å Nya teatern som Antoinette i »Gnistan» och var sedan engagerad där 1882—84. Från och med 1883 började hennes större verksamhet på operettens område i »Infantinnans dockor», hvarpå följde »Bellevilles mö», i hvilken operett hon alternerade med Vendela Andersson. Vidare uppträdde hon där i »God natt, herr Pantalon», »Alphyddan», »Stella» m. fl. Hon sjöng sedan på Södra och Djurgårdsteatrarna 1884—87 och gjorde sig mycket bemärkt som Denise i »Lilla helgonet» m. fl. roller. 1885 om hösten gjorde Anna Pettersson en studieresa till utlandet, förnämligast Paris. 1887 på sommaren sjöng hon första gången i Köpenhamn Denise på Dagmar-teatern och öfvertog på hösten samma år jämte norske tenoren Kloed och svenske skådespelaren Gründer direktörskapet öfver Vasateatern, hvilket af dem innehades i två år. Fröken Anna Pettersson gästade sedan i Köpenhamn och i Kristiania samt företog 1891 en resa till London, där hon studerade sång för Zelia Trebelli. I slutet af sistnämnda år öfverraskades man af underrättelsen, att den så högt uppburna operettdivan Anna Pettersson den 12 nov. ingått äktenskap med fil. kand., litteratören Norrie i Köpenhamn. Kort därefter företogs en tur till Finland med gästspel i Helsingfors och Viborg. På Vasateatern här sjöng fru Pettersson-Norrie 1892, firade sedan nya triumfer i Köpenhamn och uppträdde därpå i Hamburg under ett kort gästspel. Sedermera uppehöll hon sig en tid i Berlin med öfvande af sång- och rollstudier, då en tysk turné låg henne i hågen. Där fick hon af vår operadirektion anbud att gästa här i »Fryne», hvilket anbud också, som sagdt, af henne antogs, och vi minnas, huru talangfullt hon utförde detta parti, däri inläggande en behaglig moderation, som i en Frynes roll knappt kunnat väntas af den uppsluppna operetthjältinnan. Men hennes konst och intelligens gjorde sig rätt gällande äfven på denna scen. Fru Norrie har emellertid ej vidare uppträdt i några operapartier men väl fortsatt att beträda operettscenen. Att uppräkna alla de triumfer hon firat på dessa i olika roller skulle kräfva flera spalters utrymme. Vi måste afstå därifrån, men kunna ju ändå utom redan nämnda pjeser påpeka Rosenkind, Lyckobruden, Den sköna Galathea, Kosackflickan, Boccaccio, Yngste löjtnanten, Storhertiginnan, Den sköna Helena, Kolhandlarne.

På senare åren har fru Norrie, som bekant, i de skandinaviska länderna mest framträdt såsom romans- och vissångerska, särskildt i den komiska stilen ytterligt lifvat sin publik, och därtill har hennes högst verksamma minspel, odladt i operetten, bidragit i hög grad.

Om kyrkokonserter och kyrklig musik.

I senast utkomna häftet af tidskriften Kyrkosången förekommer en artikel med ofvan stående titel af U. L. U. Den har förut, redan 1896, stått att läsa i »Vårt Land» och har nu i nämnda tidskrift intagits med benägen tillåtelse af författaren, som nog ej kan vara någon annan än biskop Ullman i Strängnäs, känd såsom musikvän. Uppsatsen börjar sålunda:

»Under de senaste årtiondena har det blifvit allt allmännare sed i vårt land att använda kyrkorna till konsertlokal, i synnerhet där man icke har tillgång till annat rum, lämpligt för offentliga musiktillställningar, och detta till och med äfven då, när det är fråga om så kallad världslig musiks uppförande. Särskildt om somrarne vid åtskilliga af våra badorter är det vanligt att kringresande artister konsertera i kyrkan, så snart vederbörande finna henne mera användbar än societetssalongen. Och sålunda kan man ej sällan få höra hvarjehanda sinligt erotiska operastycken och liknande produkter af världslig art genljuda i samma rum, som en gång invigdes till Guds ära och hans församlings uppbyggelse och hvarest fördenskull blott heliga ord och toner skulle höras. Så nedtrampas Herrans gårdar af världsandans dels njutningslystna, dels vinningslystna dyrkare på det mest hänsynslösa sätt. — Saken förbättras icke därigenom att man stundom, vare sig af en viss pietetskänsla för rummets helgd eller möjligen ock för att slå dunst i ögonen på en kri-

tiklös publik, bland det öfriga musikkramet inblander på programmet ett och annat stycke af andlig musik.»

Hvem som förnämligast bär skulden till detta användande af kyrkan lämnar förf. osagdt. Pastorn såsom »kyrkans målsman och helgedomens främsta väktare» anser förf. enligt sakens natur böra vara den bestämmande i fråga om kyrkans användning. Annorlunda, säger han, gestaltar sig saken i sådana församlingar, där kyrkorådet, »såsom nu mera icke är ovanligt, tillskansat sig denna befogenhet, ett förhållande, som då är att anse som en abnormitet». Vidare heter det:

»Till och med äfven de kyrkokonserter bland oss, som man med något skäl kallar »andliga», i det programmet upptager stycken af mer eller mindre andlig åtminstone seriös karaktär, äro med ytterst sällsynta undantag sådana, att man från strängt kyrklig-musikalisk ståndpunkt icke kan förorda eller godkänna deras uppförande i den kristliga församlingens gudstjänstrum. Ganska sällan förekomma därvid kyrkliga tonkonstverk af de erkändt klassiska mästarne. Mestadels är det musik af modernt, ytligare slag, stundom till och med af i grunden profant skaplynne om ock under andlig skylt.»

I sammanhang härmed yttras det längre fram i artikeln: »Hvilka oförgätligt djupa och heliga intryck för lifvet man kan mottaga vid sådana musikfester af kyrklig art, det veta de som därvid varit närvarande och som icke äro antingen rent af förslöade mot allt heligt eller sakna sensorium för att förnimma toner och musik. Ja, hvad för en makt sådana toner utöfva öfver äfven ganska blandade åhörarskaror, det lära de ibland oss icke mer förgäta, hvilka en gång voro vittnen till den märkvärdiga stämning af allvar, ja af andakt, som bemäktigade sig de tusentals människor, hvilka voro lyckliga nog att på 1860 och 70-talet åhöra professor J. A. Josephsons med skäl berömda oratoriekonserter i Upsala, och detta ehuru uppförandet icke skedde i kyrkan, utan i akademisk lokal, Carolinasalen, och oaktadt äfven för öfrigt en och annan oundviklig omständighet i fråga om flera bland de exekverande solisterna och körsångarne stundom kunde vara i någon mån störande för helighetskaraktären i dessa musikfester.»

Sist anförda punkt är karaktäristisk nog för strängheten i förf:s åsikter. Då vid nämnda och andra oratoriekonserter i Upsala likasom i hufvudstaden artister från kgl. teatern vanligen användts som solister, är det omöjligt att ur hrr biskopens yttrande utleta någon annan mening än att dessa solister såsom tillhörande teatern därför i någon mån stört »helighetskaraktären» hos oratoriekonserterna(!). Utan att vilja inlåta oss på frågan om det är presten eller kyrkorådet som rätten tillkommer att bestämma om församlingskyrkans användande för konserter, så är det vanligt att konsertgifvaren i en kyrka af vederbörande uppmanas att välja ett program af allvarligare natur; detta veta också konsertgifvarne och rätta sig därefter. För ett och annat obetydligare undantag härifrån tro vi icke det förtjänar att höjas ett anathema öfver alla kyrkokonserter af icke rent andlig natur.

I många år ha hufvudstadens kyrkor varit upplåtna för konserter, däribland studentkonserter och nyligen militärkonserter i närvaro af konungen och k. hofvet. Vi tro icke att kyrkorna af dessa konserter vanhelgats och därefter behöft renas med rökelsekar och böner. De, som bevistat sådana konserter och sedan gudstjänster i samma kyrka, ha säkert åhört dessa senare med lika stor andakt som om de aldrig besökt en kyrkokonsert. Gärna må dock medges att i kyrkan bäst lämpar sig orgelmusik och sådan sång eller musik i allmänhet, som kan räknas till den andliga.

Då förra sommaren våra framstående sångartister fru Anna Hellström och Arvid Ödmann, med fröken Märta Ohlson såsom ackompanjatris, i mellersta Sverige gjorde en konserttur, voro kyrkorna, såsom de enda lämpliga konsertlokalerna på de platser der de konserterade, åt dem upplåtna. Hade sådant nekats dem skulle säkert många, som nu, de flesta säkert för första gången, fingo höra dem, beklagat att de gått miste om denna konstnjutning därför att kyrkorna nekats dem till lokal.

På ett ställe i Skara, vägrade, såsom vi hört, biskopen att upplåta domkyrkan åt dem. De voro ju ock — horribile dictu — operasångare. I denna stad fanns emellertid ett hotell med konsertsal, ehuruväl denna icke kunde rymma så många åhörare, som haft möjlighet att höra dem i den stora kyrkan.

Operakorrespondens från Tyskland.

Särskildt i *Berlin* har sedan vintersäsongens början en så liflig verksamhet utvecklats inom musikvärlden, att endast en flyktig öfverblick af dess förnämsta företeelser här kan ifrågakomma.

»*Kgl. Opernhaus*» har tills dato presterat fem nyheter. Den första af dessa, *Max Schillings* »*Der Pfeifertag*» betitlad »heitere Oper» — väl närmast motsvarande fransmännens »opéra comique» — är emellertid ej något absolut nytt verk, enär detsamma redan för tre år sedan gafs i Schwerin och där rönte en sådan framgång, att det under tiden antagits till uppförande å flera tyska teatrar. Den i Sverige väl föga kände kompositören är en af de få samtida tonsättare, hvilka vetat att tillgodogöra sig Wagners musikdram-reformer samt på samma gång röja en verkligt självständig begåfning. Redan hans förstlingsarbete »Ingwelde» vittnar härom, och ifrågavarande verk hör otvifvelaktigt till de bästa skapelser som framträdt under den efter-wagnerianska operaperioden. Detta oaktadt torde detsamma ej få någon vidare scenisk lifslängd, hvartill skulden ligger i obetydligheten hos det dramatiska stoffet, ett »Spielmann-scherz» från 1400-talet. Diktaren grefve *Ferdinand Sporck*, som jämväl författat »Ingwelde»-libretton, har emellertid häraf gjort det bästa möjliga, och de måleriska scenerierna i de båda första akterna bidraga till att göra den ganska tilltalande. Svagast i alla hänseenden är den tredje och sista, hvilkens humoristiska prägel mindre tyckes lämpa sig för Schillings' konstnärliga skaplynne, hvaremot finalerna i de föregående äfvensom hyllningssångerna i den första, särskildt tenorens, samt densammes »berättelse» i andra akten, äro sannskyldiga musikaliska pärlor. Dessutom äro första aktens början med sina basunkörer bakom scenen och spelmännens defilé framför borgen i samma akt samt hyllningståget i den andra synnerligen lyckade. Körer och ensembler äro särdeles klangsköna, orkestern af stor färgrikedom, framför allt i tredje aktens förspel, som säkerligen också i konsertsalen torde göra stor verkan. — Utförandet var, under *Richard Strauss'* öfverlägsna ledning samt med så framstående solister som damerna *Herzog* och *Hiedler*, hrr *Grüning*, *Hoffmann* och *Lieban*, i allo förträffligt.

»Opernhaus'» nästa novitet, *J. Urichs* »*Das Glockenspiel*» måste i likhet med den utmärkta ungerska violinvirtuosen *Jenö Hubays* samtidigt å »*Theater des Westens*» upptagna musikdrama »*Der Dorflump*», i hvars enformighet allenast ett af komponisten själf mästerligt föredraget solo för hans eget instrument »par préférence» utgjorde en försonande ljusglimt, dela ödet att falla igenom hos såväl publik som kritik. Handlingen i den förra operan har ett visst släkttycke med »Hugenotternas», fastän densamma försiggår under Dünkirchens befrielse från Spaniens ok år 1646. Ej mindre svag än texten är musiken, hvilken visserligen vittnar om redbart arbete, men tyvärr hafva inga vidare genialiska idéer inspirerat tonsättaren, och ej heller återgifvandet höjde sig öfver medelmåttans ståndpunkt.

Så mycket mera intressant var bekantskapen med *Massenets* tillsammans med »Das Glockenspiel» uppförda »*La Navarraise*», här kallad »*Mädchen von Navarra*». Denna redan i Stockholm välkända enaktare var, märkvärdigt nog, det första i Berlin representerade verk af den produktive franske komponisten. I titelpartiet gasterade med stor framgång m:me *de Nuovina* från »Opéra Comique» i Paris, lika utmärkt både i fråga om sångkonst och dramatisk framställning, men lyckades däremot icke slå an såsom Margarethe i Gounods »Faust», måhända beroende på att förevarande opera, i likhet med densammes efter längre tids hvila i »Opernhaus» ånyo gifna »*Romeo och Julia*», i Tyskland ej tyckes åtnjuta några vidare sympatier.* Efter den parisiska primadonnan har frk. *Plaichinger* fått tolka »*La Navarraise*», hvilken svåra uppgift hon med sin sällsynt sköna modulationsrika stämma löst på ett i sanning glänsande sätt; med hänsyn till dess detaljer utarbetade hon, särskildt i vansinnighetsscenen, rollen till och med fullständigare än sin företrädesska, som just i och genom denna vunnit sin celebritet. Om den unga nyförvärfvade tenoren *Jörn* hos sin Araquil inlade något mera krigarekynne, framför allt i sista akten, skulle intrycket af hans prestation blifva ännu fördelaktigare, än nu var fallet. Hr *Bachmanns* general är förträfflig både beträffande hållning och röstbehandling.

Förevarande repris, jämte *Bizets* charmanta »Djamileh», hvilken ej spelad på de senaste tio åren, nu verkade synnerligen anslående tack vare i främsta rummet en utmärkt solistbesättning — frk. *Rothauser* i titelrollen, hrr *Philipp*-Harun och *Nebe*-Splendiano samt, icke minst, frk. *Ubanska* såsom danserskan — och en utsökt virtuosmessig tolkning af det fordrande orkesterpartiet, bildade en högst fängslande fransk opera-afton, hvilken utfylldes af *Saint-Saëns'* likaledes i höstas f. f. g. uppförda balett »*Javotte*», med en mindre lyckad handling, men så mycket mer intagande, originell och smakfull musik, för att ej tala om det briljanta koreografiska återgifvandet.

Slutligen har »Opernhaus», nästan ett helt år efter denna »sångdikts» allra första främträdande på hofteatern i Dresden, med sin repertoar införlifvat sin egen kapellmästare *Richard Strauss'* »*Feuersnoth*». Jämväl i Berlin har det betydande arbetet rönt stort erkännande, och äfven om dess framställning i Sachsens hufvudstad delvis var öfverlägsen, — särskildt åstadkom Scheidemantel * därstädes i det manliga hufvudpartiet en vida kraftfullare och mera afrundad skapelse än hr *Berger*, hvarjämte härvarande primadonna, den musikaliskt så rikt begåfvade frk. *Destinn*, alltjämt är mindre lycklig i dramatiskt hänseende —, så gjorde likväl det hela, mästerligt instuderadt och dirigeradt af tonsättaren själf, här ännu större verkan.

På operettens område må allenast i förbigående omnämnas *Apollo*-teaterns senaste triumf, det »japanska» utstyrselstycket »*Nakiris Hochzeit*», med musik af denna boulevard-scens stående komponist, *Paul Lincke*, och en däri inlagd elektrisk balett såsom speciell dragningskraft, samt *Metropol*- och *Central*-teaterns höstnyheter, »*Madame Sherry*» och »*Die zwölf Frauen Japhets*», »fria» bearbetningar efter *Ordoneaus* och *Rogers* resp. franska original, hvilka samtliga haft stor succès.

Sin tyska séjour afslutade undertecknad med två märkliga föreställningar å *Münchens* nationalteater. I likhet med Berlins och Frankfurt am Mainz' »Opernhaus», i det förra för 400:de gången, uppförde densamma enligt häfdvunnen, pietetsfull plägsed å mästarens födelsedag d. 17 december *Beethovens* »*Fidelio*» på ett dess traditioner i allo värdigt sätt, i synnerhet med hänsyn till att de båda förnämsta tenorerna för tillfället voro urståndsatta att sjunga Florestan, och Jacquinos ordinarie framställare i sista stund sjukrapporterats, hvarföre en sångare från Nürnbergs »Stadttheater» utan föregående repetition måste fylla den senares plats. Framför allt hade Leonora och Marcellina i frk. *Berta Morena* och fru *Hermine Bosetti* ypperliga representanter, ja den förras tolkning af sin från alla synpunkter så kräfvande uppgift nådde idealet så nära som möjligt. Likaledes kör och orkester under så kompetent anförande som *Hermann Zumpes*; speciellt gick med vederbörlig glans den stora C-dur-uvertyren, med rätta förlagd till efter operans slut såsom en sammanfattande »resumé» af denna den äktenskapliga trohetens mest härliga apoteos. Återgifvandet af *Bizets* »*Carmen*», hvarest bland solisterna föröfrigt d:r *Raoul Walter* bör framhållas för sin utomordentligt lyckade Don José, hade särskildt intresse emedan titelpartiet uppbars af vår landsmaninna, frk. *Olive Fremstad*. Oaktadt hon ej äger något vidare betydande röstorgan, är hennes framställning af rollen så alltigenom intelligent och fängslande, att densamma på Tysklands operascener f. n. knappast torde vara öfverträffad.

Anteros.

* Af öfriga »gäster» därstädes under säsongens förra hälft må anföras d:r *Otto Briesemeister*, hvilken allenast i sin jämväl vid de senaste Bayreuth-festspelen utförda glansroll, Loge, rönte odeladt erkännande, samt den unge i alla afseenden synnerligen framstående barytonisten *Theodor Bertram* såsom Flygande Holländaren och Don Juan; i »Theater des Westens» den här högst populäre *Francesco d'Andrade*, förutom i det sistnämnda partiet äfven såsom Figaro i Mozarts och Rossinis operor.

* *Carl Scheidemantel* (f. 1859) en annan af Tysklands mest talangfulle barytonsångare, lär jämväl med den öfverdådiga figur, han här kreerade af polisministern Scarpia, i väsentlig mån bidragit till den lysande framgång, sistnämnda »par préférénce» lifaktiga och konstnärligt skötta teater för något öfver två månader sedan vann genom att på den tyska scenen introducera *Puccinis* »*Tosca*». — Själf hade undertecknad denna gång endast tillfälle att därstädes öfvervara en representation af *Sullivans* komiska opera »*Mikadon*», med flera af förevarande teaters bästa lyriska förmågor; äfven här excellerade samme barytonist i titelrollen.

FÖLJETONG.

Ett besök hos Anton Rubinstein.

Af *Herm. Ritter.**

Från Rheinlandet kom jag i maj 1877 till Petersburg, där dåvarande direktören för kejs. musikkonservatoriet Charles Davidow, den berömde violincellisten, visade stort intresse för min »viola alta» och bestämde mig för att besöka Rubinstein. En vacker sommardag begaf jag mig sålunda till Peterhof, det ryska Versailles, för att göra mästaren ett besök. Rubinstein, som då led af en ögonsjukdom, mottog mig med dyster blick och var vid dåligt humör. Mitt besök tycktes vara honom likgiltigt och min sträfvan att förbättra tonen i altviolen väckte ingen sympati hos honom. Den för mig pinsamma belägenheten nådde sin höjdpunkt då jag anmodade Rubinstein att höra min viola alta. Förtretad utropade han:

»Behöfs inte! Alten är *bra* för mig sådan den är; jag är belåten med den och tycker om det sätt, hvarpå Schumann behandlat den!»

Detta sade den man, som skrifvit det största och mest betydande verk altviol-litteraturen har att uppvisa, sonaten op. 49.

Jag kände mig förskräckligt illa till mods. Å ena sidan kände jag en gränslös beundran för denne man, som satt framför mig brummande och med förnärmande brist på vänlighet och deltagande, å andra sidan kände jag mig som ett slags dummerjöns. Emellertid gjorde jag ett snart slut på min bedrövliga ställning i det jag bockade mig till afsked och ganska modstulen for tillbaka till Petersburg.

Davidow var utom sig då jag berättade för honom mitt misslyckade besök hos Rubinstein; han uppmuntrade mig emellertid att göra mästaren

* Prof. Herman Ritter, f. 1849 i Wiesbaden, lärare vid k. musikskolan i Würzburg, har gjort sig bekant för införandet af en ny större altviol, »viola alta» med rikare och klarare ton, och har för öfrigt författat musikhistoriska och -teoretiska verk.

ett nytt besök, och detta kom också till stånd. Ett bref med några rekommenderande ord från Davidow förskaffade mig ett par veckor senare tillträde hos Rubinstein.

Om mästaren genom Davidows bref blifvit vänligare stämd eller för tillfället var vid godt humör — det vet jag inte, i alla fall var han genast tillgängligare än vid första besöket.

»Kom och tag ert instrument med er hitin, Davidow vill att jag skall höra er» — med dessa ord tog han emot mig och förde mig in i musikrummet. Detta var helt enkelt, försedt med två flyglar, stolar utmed väggarna och en byst af storfurstinnan Helena, denna Rubinsteins älskvärda gynnarinna, åt hvilken han bl. a. tillegnat de första af sina skapelser, de bekanta melodierna op. 3.

»Hvad vill ni spela för mig?» frågade mig Rubinstein.

»Er sonat op. 49», var mitt svar. Därvid satte jag pianostämman på den ena flygelns notställare.

»Ledsamt nog kan jag inte spela, jag ser så dåligt — men jag vill försöka.»

Därmed satte sig Rubinstein till flygeln och preludierade första temat i sonaten.

»Ett af mina bästa kammarmusikverk, om icke det allra bästa»; sade han, »skada att det spelas så litet. — Alltså, börja nu!»

Med kraftigt stråk började jag sonaten å C-strängen på min »viola alta», Rubinstein följde efter med kraftfullt trotsigt anslag, och så fortgick det än med passioneradt uttryck än stilla lugnt till slutet af första satsen. Då vi slutat denna, reste sig Rubinstein och räckte mig handen, utropande: »Famos! — vidare!» Så följde andantet. Rubinstein spelade det utan att vända bladen och detta med en förtrollande känslofullhet och klangverkan, som jag aldrig skall förgäta; därunder ropade han till mig vid den stora stegringen strax före codan: »Verdi, Verdi!»

Under det vi spelade sista satsen hade flera åhörare oförmärkt inträdt i musikrummet genom olika dörrar. Dessa voro Rubinsteins gamla moder, hans fru och barn, hvilka åhörde sonaten till slut. Då denna var spelad hade Rubinstein bekommit ett svettbad, men, märkligt upprörd, visade han sig i sitt sätt emot mig ha undergått stor förvandling. Tacksamt räckte han mig bägge händerna och hans ögon lyste af fröjd, ehuru de föreföllo halfblinda.

»Nu stannar ni och frukosterar med mig? Kom med hit ut!»

Vi gingo nu ut på terrassen till hans Tusculum, och på otvunget gemytligt sätt hade jag tillfälle att prata med den store tonkonstnären. Frukosten bestod af en stor rostbiff och en karott med råa gurkor; därpå serverades the med citron. Det var en enkel, äkta rysk måltid. Rubinstein tog en gurka, doppade henne i salt och förtärde den med stort välbehag. »Ät gurkor, de äro utmärkta, jag kan inte undvara dem; till och med på mina resor i utlandet låter jag dem skicka de där tingesterna efter mig.»

I en sådan otvungen ton pratade Rubinstein om allt möljigt och under loppet af vårt samtal, som först rörde sig om min viola alta, flödade allvar och skämt om hvartannat. Efter frukosten kommo de för Rubinstein oundvikliga cigarretterna, af hvilka han kastade en hel hög på bordet. Då vi händelsevis kommo att tala om hans sonat, som vi nyss spelat, och han ånyo beklagade att den så sällan syntes till på konsertprogrammen, tillät jag mig att svara, det orsaken ligger väl i den vanliga altviolens otillräcklighet liksom pianopartiets instrumentering. »Ni har rätt; nå — jag hoppas vi än ett par gånger kunna få spela sonaten tillsammans», yttrade han. Detta skedde också senare i Petersburg! ja, år 1893 blef jag till och med kallad af Rubinstein till Frankfurt för att under hans ledning studera in detta verk med Siloti och spela det på en matiné som musiksällskapet gaf mästaren till ära. Samma dag på eftermiddagen, d. 12 februari, tog jag på bangården afsked af Rubinstein, som reste till Stuttgart. Det var sista gången jag såg den berömde konstnären, som i november följande året gick ur tiden.

Att nu återkomma till vårt samtal vid frukosten, så kom det äfven att beröra Wagner och Liszt. Den senare talade Rubinstein om med hänförelse men om Wagner med afgjord motvilja. Till slut undföll honom till och med följande yttrande:

»Liszts dåligaste komposition var då han slog sig tillsamman med Wagner.»

Jag märkte snart att jag var skuld till denna förstämning, i det jag bekände min passionerade kärlek för Wagners skapelser.

Plötsligen reste sig Rubinstein, förde bägge händerna genom sin hårman och gick in i ett närliggande rum. Hvad hade nu inträffat som upprört honom så efter hans förra lugn och gemytlighet? Jag skulle snart få erfara det. Den tanke, som fyllde hans hela lif — den att få se sina *operor* uppförda — lämnade honom ingen ro. Med ett stycke partitur till hans nyaste opera »Köpman Kalaschnikow» återkom han och visade mig, synbarligen hänförd, ställen däri, hvilka han själf tycktes beundra. Nu var mästaren åter glad och belåten, men med hela den barskhet han kunde inlägga i sitt väsen och samtal ifrade han mot Wagners konstprinciper. I ädelt självmedvetande försvarade han sina andliga operors idé, om hvars framtid han hade det bästa hopp.

Ända till aftonen stannade jag hos Rubinstein. Innan jag gick, spelade jag några parti biljard med honom i hans egen biljardsalong och märkte att han var bättre pianospelare än biljardspelare. När Rubinstein gjorde dåliga bollar, hvartill väl också hans ögonlidade kunde vara orsaken, urskuldande han sig med de orden: »Jag spelar biljard bara för motionens skull.»

Detta var min första egentliga sammanvaro med mästaren i Peterhof, där han njöt sommarens behag och arbetade i tillbakadragenhet. Från hans bostad hade man vidsträckt utsikt öfver Finska viken, till hvars strand jag steg ned för att invänta den ångbåt, som skulle föra mig tillbaka till Petersburg. En härlig bild af sommarkvällens poesi mötte mina blickar på hemresan. De sista strålarne af den nedgående solen förgyllde palatsen och kyrkokupolerna i Petersburg, som trädde fram i fjärran. Småningom stego hvita strömoln upp på himlen, och månen göt sin silfverglans öfver den nordiska staden, som låg där lik en bild från sagans värld.

Litteratur.

Kyrkosången. Sällskapet »Kyrkosångens Vänners» årsskrift n:r 4 okt.—dec. 1902. Årg. IV.

Detta häfte som nyligen utkommit har följande innehåll: Från skilda arbetsfält. — Psalmsångskurser vid Vesterås' folk- och småskolor. — Rättelser. — Om godt melodival. — Bref från Amerika. — Hur öka antalet af de vid gudstjänsterna brukade melodierna? Nils Gade som organist. — Om kyrkokonserter och kyrklig musik, af U. L. Ullman. — Litteratur.

Tidskriften utgifves af G. T. Lundblad, centralkomitténs sekreterare. I anmälan af årg. 1903 heter det »Tidskriften utgifves 1903 till samma pris som förut utan bil.: 1 kr.; med bil. A: kr. 3,08; med bil. B kr. 2; med bil. A och B: kr. 4 och med samma plan. Den vill i främsta rummet vara ett ord till vårt lands präster, organister och skollärare samt verka för ett sansadt och enigt framåtskridande på kyrkomusikaliska reformernas väg med en rik, liffull, heligt skön samt uppbygglig kyrkosång och musik till sitt mål». Prenumeration sker å postkontor.

Tidskriftens musikbilaga för 1902 utgöres af »Samling af Koral-Preludier byggda på koralmotiv». Häft. 1. Utgifvaren: G. F. Lundblad. — Dessa, 49 till antalet, större och mindre, äro skrifna af J. Morén (8), A. Jobs (19), C. Lundell (11), J. G. Herzog (5), C. H. Rinck, M. G. Fischer, J. C. Kittel, G. L. Krieger och H. Palm (1 af hvarje).

På Breitkopf & Härtels förlag, Leipzig, har utkommit:

Zeitschrift der Internationalen Musikgesellschaft. Jahrg. IV. Heft. 4. Jan. 1903.

Innehållet i detta häfte är följande: M. E. Sachs (München): Die weitere Entwickelung der Kammermusik; — Rosa Newmarch (London): Serov; — Edgar Istel (München): Dittersdorfiana; — E. Reuss (Dresden): Puccinis »Tosca»; Rob. Hirschfeld (Wien): Wiener Musikbrief. — Musikberichte, Vorlesungen über Musik, Nachrichten, von Lehranstalten und Vereinen, Notizen, Kritische Bücherschau (32 Werke), Eingesandte Musikalien (70 Werke) Zeitschriftenschau (186 Artikel), Buchhändler-kataloge (18), Mitteilungen der »Internationalen Musikgesellschaft».

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Jan. 2, 13 Boieldieu: *Hvita frun på slottet Avenel* (Georges Brown: hr Navál, gäst; Anna, Jenny, Margareta: fruar Lindberg, Hellström, Strandberg; Gaveston, Dickson, Mac Irton: hrr Sellergren, Malm, Grafström). — 3 Bellini: *Norma* (Norma, Adalgisa, Clotilda: fru Östberg, frkn Lykseth, Edström; Pollion, Orovistus, Flavion: hrr Nyblom, Lundqvist, Ericson). — 4, 6, 11 (matiné) *Vermländingarne.* — 4, 14 Auber: *Fra Diavolo* (Zerlina: fruar Lindberg, Hellström; Pamela: fru Jungstedt, frk Edström; Fra Diavolo, lord Kockburn, Lorenzo, Mattheo: hrr Ödmann, Mandahl, Malm, Grafström; Giacomo, Beppo: hrr Söderman, Henrikson). — 5, 10 Gounod: *Romeo och Julia* (Romeo: hr Navál, gäst; Julia, Stefano, Gertrud: fruar Hellström, Bartels, Strandberg; Capulet, pater Lorenzo, Tybalt, prins Paris, hertigen: hrr Lundqvist, Sellergren, Nordqvist, Strömberg, Grafström; Mercutio, Benvolio: hrr Söderman, Henrikson). — 6 Gluck: *Orfevs* (Orfevs, Eurydike, Eros: fru Jungstedt, frk. Hulting, fru Bartels); Mascagni: *På Sicilien* (Santuzza, Lola, Lucia: fru Lindberg, frk Edström, fru Strandberg; Toriddo, Alfio: hrr Ödmann, Söderman). — 7 Mozart: *Trollflöjten* (Nattens drottning, Pamina, Papagena: fruar Östberg, Hellström, frk Svärdström; drottningens tärnor: frkn Karlson, Gustafson, Edström; tre genier: fru Bartels, frkn Lindegrén, Gaston; Tamino, Sarastro, Papageno, talaren, Monostatos, förste prästen: hrr Malm, Sellergren, Mandahl, Lundqvist, Ericson, Grafström). — 8 Gounod: *Faust* (Faust: hr Navál, gäst; Margareta, Siebel, Martha: frkn Svärdström, Lindegrén, Edström; Valentin: hr C. A. Holmqvist, 1:a debut). — 9 W. Stenhammar: *Gillet på Solhaug.* — 11 Wagner: *Tannhäuser* (Elisabeth, Venus, en herdegosse: fruar Östberg, Lindberg, frk Karlsohn; landtgrefven Hermann, Tannhäuser, Wolfram von Eschenbach: hrr Sellergren, Nyblom, Lundqvist; Walter, Biterolf, Henrik, Reinmar: hrr Malm, Söderman, Ericson, Nygren). — 12 Bizet: *Carmen* (Don José: hr Navál, gäst). — 15 v. Flotow: *Martha* (Lyonel: hr Navál, gäst; lady Harriet, Nancy: fruar Östberg, Jungstedt; Plumkett, lord Tristan, domaren: hrr Sellergren, Söderman, Grafström).

Vasa-teatern. Jan. 2—15 J. Strauss: *Wienerblod.* — 4, 6, 11 (matiné) *Vermländingarne.*

Olympia-teatern. Jan. 4, 6 Offenbach: *Tjufskyttarne* (matiné).

Vetenskapsakademien. Jan. 4. Romansafton af k. kammarsångaren Franz Navàl. — 14. Vis- och romansafton af fru Anna Norrie. Ackompanjatris: frk Margarete Paetz. — 16 Aulin-kvartettens 3:e kammarmusiksoaré. Beethoven; 1 Stråkkvartett B-dur, op. 18; Pianotrio, Ess-dur, op. 70; Stråkkvartett, F-moll op. 95.

Johannes kyrka Jan. 11 *Orgel-matiné* af hr Otto E. Olsson. Biträdande: fru Dina Edling, hr G. Sjöberg.

Herr Naváls gästspel har fortsatts lika framgångsrikt som det börjat, och på förut omnämndt uppträdande i »Hvita frun», »Carmen» och »Bohème» följde Romeo och Faust i Gounods operor samt, efter förnyadt gästande i de förstnämnda operorna, Lyonel i Martha, jämte Don José, kanske hans bästa här gifna roll. Denne Lyonel påminde äfven i det yttre om Oscar Arnoldson, vår utmärkte framställare fordom af detta parti. Med denna roll tog hr Navál afsked af vår operascen för denna gång, hvarvid han blef entusiastiskt hyllad med ett par lagerkransar och blommor samt bortåt ett dussin inropningar efter operans slut, äfven för öppen ridå. Konungen och kronprinsen med söner samt prins Carl med gemål bevistade denna afskedsföreställning. Som bekant ha Nancy och Plumkett utmärkta representanter i fru Jungstedt och hr Sellergren. Fru Östberg utförde denna afton Marthas parti, men var ej rätt disponerad och är nu mera till det yttre ej rätt lämplig för denna roll. Hr Strömberg kunde ej med sin något torra komik ersätta företrädarne, vår saknade buffo Herman Brag eller hr Elmblad. I »Romeo och Julia» syntes oss ej hr Navál fullt så lyckad som i »Faust»; Julia utfördes nu för första gången af fru Hellström, som i vokal som dramatisk framställning var ypperlig och rönte lifligt bifall. Såsom Valentin i Faust har hr C. A. Holmqvist, bekant som konsertsångare, gjort sin första debut, på det hela lyckad, särdeles hvad röstvolym och föredrag beträffar; ovana vid att röra sig på scenen spörjdes nog, men dödsscenen blef en rätt god framställning.

På sin »Romansafton» (1:a) i Vetenskapsakademiens hörsal visade sig hr Navál högst framstående såsom romanssångare. Hans välljudande stämma och konstnärligt fina, uttrycksfulla föredrag stämplade honom som mästare äfven i denna musikart. Hans program upptog Mozarts »Abendempfindung», Beethovens »Adelaide», sånger af Schubert (»Sei mir gegrüsst», Am Feierabend, Der Neugierige och Ungeduld), Schumann (Sängers Trost, Aufträge, Geisternähe, Der Hidalgo); Hugo Wolf: Verschwiegene Liebe; Edvard Schütt: Persischer Liebesreim; och Rich. Strauss: Traum durch die Dämmerung och Ständchen. Herr Jacobsson presterade godt ackompanjemang. Bifallet var entusiastiskt och framkallade extranummer: Mendelssohns »Auf Flügeln des Gesanges».

Att fru Norrie på sin vis- och romansafton d. 14 dennes framkallade stormar af bifall, extranummer och oräkneliga inropningar behöfver knappt omtalas. Hennes program upptog först sånger af J. A. Josephson, L. Rosenfeld, Chr. Sinding och Grieg, därpå en afdelning utländska sånger och till slut visor i den glada genren. Efter en följande soaré torde vi få tillfälle att närmare specificera programmet till denna.

Aulin-kvartettens soaré hade färre åhörare än man kunnat vänta. Beethovenprogrammet fick emellertid det bästa utförande, hvilket ock vann erkännande i publikens bifall. De saker, som utfördes, äro för välbekanta att närmare behöfva omordas.

Herr Otto E. Olsson, den unge tonsättaren och orgelspelaren, hvars nyligen utgifna pianokompositioner vi omtalat såsom visande stor begåfning, dokumenterade sig på sin orgelkonsert såsom skicklig orgelspelare. Å denna konsert hade man ock det nu mera sällsynta nöjet att åter höra fru Edlings sympatiska stämma i ett par solosånger. Hr Gustaf Sjöberg biträdde också med sångnummer. Utrymme saknas oss nu att redogöra för programmets innehåll.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Saint-Saëns' »Samson och Dalila» tros få sin premiär i slutet af månaden. Hufvudpartierna dubbleras och skola utföras af fru Jungstedt samt hrr Ödmann och Wallgren, den ena besättningen, den andra: frk. Edström, hr Nyblom och kanske hr Stiebel i motsvarande roller. — Peterson-Bergers »Ran», hvars text redan länge varit utgifven, repeteras nu med fruar Hellström och Jungstedt samt hr Ödmann i de förnämsta partierna. Tonsättaren lär själf sätta stycket i scen. — Ett gästspel å operan väntas vid början af mars månad af den danske operasångaren Helge Nissen, som då skulle uppträda här såsom Leporello, »Don Juan» och i ett par andra partier. En välljudande basbaryton, intelligent sångsätt och behaglig apparition jämte god dramatisk förmåga ha gjort denne sångare till en favorit hos Köpenhamns operapublik.

Öfverintendenten Burén har gjort ett besök i Köpenhamn och bevistat uppförandet af Lange-Müllers opera »Vikingablod», hvars upptagande på vår operascen är ifrågasatt.

Utmärkelse. Kammarsångaren Franz Naval hade d. 16:de d:s audiens hos konungen, som därvid till den framstående konstnären öfverlämnade Vasaorden, 2:a klass.

Stipendier för svenska tonsättare. Såsom sökande till stipendier från det å Musikaliska akademiens stat uppförda reservationsanslaget för svenska tonsättare hafva inom ansökningstidens utgång anmält sig: Emil A. Anjou, Hugo Bedinger, Adolf Ferry, Olallo Morales, Otto E. Olsson, L. A. Einar Skagerberg, Svante Sjöberg, Gotthard A. F. Söderbergh, V. Patrik Vretblad och Karl Wohlfart.

Tor Aulin i Genève. Enligt ingånget telegram var konserten d. 10 jan. i Genève en stor succès för kompositören och dirigenten Tor Aulin. En mängd inropningar förekommo efter Berwalds G-moll-symfoni och Sjögrens suite »På vandring». Herr Marteau hyllades också rikt efter hans utförande af en bland Aulins violinkonserter. Efter konserten hälsades hr Aulin med entusiastiskt bifall och inropningar i mängd. Kvällen var, slutar telegrammet, en triumf för svensk konst.

Fröken Emma Holmstrand, som i Spaa skördat rikt bifall, var d. 3 jan. engagerad att biträda vid en symfonisk konsert i Moskva, där hon af publiken rönte varmaste erkännande så att hon blef inropad ända till nio gånger. Pressen lofordar hennes väl skolade röst och fina nyansering.

Fröken Holmstrand har i Paris erhållit utmäkelsen »les palmes academiques».

Kammarmusikus Carl Bach, som upphört tjänstgöra i hofkapellet, kommer hädanefter att ägna sig åt privatundervisning i ensemble och violoncellspelning.

Konsertföreningens tredje abonnementskonsert äger rum tisdagen den 27 jan. kl. 7,30 e. m. i Musikaliska akademiens stora sal.

Johannes Elmblad och Theodor Björksten uppträdde nyligen vid en större konsert i Newyork och rönte det amplaste bifall af såväl publik som kritik.

Göteborg. Stora teatern uppförde på nyårsdagen Suppés lilla operett »Glada gossar» jämte en nyårspjes »Prinsessa för en dag». Såsom billighetsmatiné på sön- och helgdagar har gifvits »Ljungby horn». D. 3 jan. gaf Florizel von Reuter konsert, biträdd af d:r Holger Nyblom och hr Ruben Liljefors. Den unge violinvirtuosen utförde Max Bruchs G-mollkonsert, Sarasates »Zigeunerweisen» och »Wieniawskis» »Airs russes». Hr Nyblom sjöng Peterson-Bergers »Florez och Blanzeflor» samt scen och aria ur Verdis »Maskeradbalen». Efter en »populär» konsert följde sedan en afskedskonsert d. 9 af underbarnet. En »folkviseafton», var d. 11 jan. anordnad af frök. Elfrida Andrée. Programmet upptog visor, sjungna af sopraner och altar, dels flerstämmigt, dels solo med harpa, och af tenor med harpa; Polskor, för violin spelade af hr Carl Bredberg; Dikter, framsagda af frk. Elsa Stenhammar. I slutet af månaden väntas konsert af violinvirtuosen Tivadar Nachez och pianisten frök. Mary Olson.

Örebro. Härvarande teaters 50-års jubileum firades på nyårsdagen. Festrepresentationen inleddes med en uvertyr, utförd af Caponsacchis kapell, samt en prolog, framsagd af teaterns intendent, hr Ossian Lindgrén. Deurellska sällskapet spelade det af Joh. Jolin för teaterns invigning skrifna lustspelet »Örebro fåfänga» samt ett modernt lustspel. Teaterns salong var festligt dekorerad och fylld af åhörare.

Från våra grannland.

Kristiania. Jan. 1—15. Nationalteatern har flera gånger under denna tid af pjeser med musik uppfört Offenbachs »Roverne» och därjämte »Peer Gynt» samt »En söndag på Amager». En romansafton gafs d. 13 af Cally Monrad Reimers, biträdd af pianisten J. Backer-Lunde. Programmet upptog sånger af Hedv. Neupert, Backer-Lunde, Grieg och Brahms. Konserterandet har ännu ej tagit fart härstädes på nya året.

Helsingfors. Jan. 1—15. Svenska teatern har af musikpjeser några gånger uppfört »Lilla helgonet» samt »Rosenkind» och »En midsommarnattsdröm» med Mendelssohns musik. Dessutom — likasom Folkteatern — »Värmländingarne» såsom söndagsmatiné (kl. $^1/_2$5). Öfriga teatrar ha endast haft dramatiska program. D. 2 jan. konserterade här i universitetssalen den utmärkte pianisten Alfred Reisenauer. Hans program upptog Beethovens Sonata apassionata, F dursonat af Mozart, Thema med variationer af Haydn, Fantasi C moll af Bach, 3 Lieder ohne Worte af Mendelssohn och saker af Schumann, Chopin och Liszt. En konsert har i studenthuset gifvits af sångerskan Constance Neumann, som därvid sjöng en aria ur Marie Madelaine af Massenet samt Halleluja ur hans opera »Cid» och dessutom sånger af Widor, Gounod, Sibelius, Flodin, Merikanto och Järnefelt. D. 6 gaf Filharmoniska sällskapet sin 5:te folkkonsert i Brunnshuset och de »populära konserterna» där under R. Kajanus' ledning ha fortgått. Bland solister vid dessa ha uppträdt sångaren Ojanperä, sångerskan Sally Basilier och en ung violinist vid namn Sophie Roeder.

Köpenhamn. Jan. 1—15. Kgl. teaterns spellista denna tid har, utom dramatiska pjeser, upptagit »Trubaduren», »Bajadser», »Don Juan» och »Vikingeblod», i de båda sistnämnda operorna med hr John Forsell som gäst. Baletten »Coppelia» har äfven gifvits. Öfriga teatrar ha haft dramatiska program. Palä-konserten d. 11 jan. hade Wagnerprogram: »Tannhäuser»-uvertyr, förspel och Liebestod (fru Joh. Brun) ur »Tristan och Isolde», Wotans afsked (hr Fr. Brun) samt »Feuerzauber» ur »Valkyrian», och duo ur 2:a akten af »Holländaren» (hr o. fru Brun). D. 15 gafs orkesterkonsert af Ellen Beck samt Karen och Henry Bramsen med hr Victor Bendix såsom dirigent. Programmet upptog 1 Wagner: Isoldens Liebestod samt Elisabeths bön (»Tannhäuser»); 2 Bendix: Rysk Symfoni; 3 Klughardt; violoncell-konsert (ny); 4 Halvorsen: Passacaglia (ny); Rosenhoff: uvertyr (ny).

Från andra land.

Paris. »Orfeus i underjorden» har efter 50 representationer på Variéteteatern i Paris gifvit en recett af 340,000 francs. Detta på en och en half månad.

Leoncavallo kommer att efter sina triumfer i Paris, där hans »Pajazzo» gjort stormande lycka, begifva sig till Berlin för att till kejsaren öfverlämna partituret till den nu färdigkomponerade operan »Roland».

Wien. »Der Rastelbinder» af Frans Lehar, uppfördes för några dagar sedan på Carlteatern i den österrikiska hufvudstaden och tyckes, med sin lekande musik, ha gjort rätt mycken lycka.

Dödsfall.

Herbold, Carl, kapellmästare, direktör vid Ranfts lyriska afdelning i Göteborg, afled därst. d. 4 jan. Herbold var född 1855 i Budapest och har under en lång följd af år verkat såsom musiker i Sverige och Norge. Under flera år dirigerade han egen operaturné, och därefter ledde han Selanders lyriska afdelning innan han öfvergick till Ranfts lyriska. Herbold var en skicklig orkesterdirigent och har äfven framträdt som kompositör. Bland hans verk märkas operan »Gustaf Adolf vid Mainz» samt musiken till »Sanningens vägar» af Ann-Charlotte Leffler.

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Vallingatan 11, 2 tr., samt i bok- och musikhandeln finnes till salu

Melodiska Minnesblad

4 Pianostycken — *Barcarolle. Mazurka, Canzonetta, Nenia* — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flere årgångar, säljas billigt å tidningens expedition

Vallingatan 11, 2 tr.

Stockholms Musikinstitut,

Brahegatan 7 B.

Vårterminen börjar den 7 Januari.

Anmälningstid Onsdagen den 3 och 5 Januari kl. ½2—½4 e. m. Efter terminens början mottagnings- och anmälningstid Måndagar och Torsdagar kl. ½2—½3. Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Hedvig Svensons Musikskola.

Vårterminen börjar Onsdagen den 15 Januari.

Anmälningar mottagas **Tisdagen den 13 och Onsdagen den 14 Januari kl. 1—4 och 5—6 e. m.**

Från den 15 Jan. ordinarie mottagningsdagar Tisdagar och Fredagar kl. **2—3** e. m. Prospekt tillhandahållas.

Hedvig Svenson,

Storgatan 46, 2 tr. Tel. Östermalm **34 28**.

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK

Kongl. Hofleverantör

GÖTEBORG

Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den *enda* svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar *alltid* erhållit *högsta* priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»

Göteborg 1891 Malmö 1896 Stockholm 1897

ensam bland svenska pianofabriker. Inalles *21 första pris*

A.-B. Skandinaviska Orgel- & Pianofabriken

(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)

Grundad 1865

rekommenderar sin tillverkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**

Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.

Prisкurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32, Stockholm.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjenst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkligen är.»

(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel

28 Drottninggatan 28.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** verldsberömda Flyglar och Pianinos.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 4—5 e. m.

Vallingatan 11, 2 tr.

Frans J. Huss.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 23:dje årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,***

*utgifves 1903 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter** med **biografier** etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Vallingatan 11,** 2 tr., i **bok- och musikhandeln,** å posten och tidningskontor. I landsorten prenumereras bäst å **posten.***

Innehåll: Paula Lindberg (med porträtt). — Anna Norrie (med porträtt). — Om kyrkomusik och kyrklig musik. — Operakorrespondens från Tyskland, af Anteros. — Följetong: Ett besök hos Anton Rubinstein, af Herm. Ritter. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Annonser.

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM, 1903.